

Edward Stachura – wieczny wędrowiec, buntownik i kontestator

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Linia chronologiczna](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Edward Stachura. Cytat za: Marian Buchowski, *Buty Ikar. Biografia Edwarda Stachury*, Warszawa, s. 27.
- Źródło: Edward Stachura, *Pogodzić się ze światem*. Cytat za: Marian Buchowski, *Buty Ikar. Biografia Edwarda Stachury*, Warszawa, s. 27.
- Źródło: Marian Buchowski, *Buty Ikar. Biografia Edwarda Stachury*, Warszawa 2014, s. 7.
- Źródło: Mirosław Pęczak, *Kto dziś pamięta Edwarda Stachurę?*, „Polityka” 24.07.2019.
- Źródło: Edward Stachura, *Za dalą dal*, [w:] tegoż, *Wiersze, poematy, piosenki, przekłady*, Warszawa 1987, s. 273.
- Źródło: Edward Stachura, *Wędrówką jedną życie jest człowieka*, [w:] tegoż, *Wiersze, poematy, piosenki, przekłady*, Warszawa 1987, s. 262.

- Źródło: Edward Stachura, *Piosenka dla Potęgowej*, [w:] tegoż, *Wiersze, poematy, piosenki, przekłady*, Warszawa 1987, s. 205.
- Źródło: Edward Stachura, * * *.

Edward Stachura – wieczny wędrowiec, buntownik
i kontestator

Camille Pissarro, *Wanderer near the Wood*, 1887
Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

” Edward Stachura

Za dalą dal

Ja wiem,
Wiem,
Że gór tych
Siedem jest.

Wiem też,
Wiem
Przejąć muszę
Siedem rzek!

I ciągle dal,
Za dalą dal,

Zawieje, śnieżyce i żar, i kurz.
I nie wiem nawet już,
Czy tam gdzieś
Będzie kres.

Źródło: Edward Stachura, *Za dalą dal*, [w:] tegoż, *Wiersze, poematy, piosenki, przekłady*, Warszawa 1987, s. 273.

Edward Stachura to poeta-legenda, idol całego pokolenia młodych Polaków w drugiej połowie XX wieku. Powodem popularności poety był z pewnością kluczowy dla jego pisarstwa motyw wędrowki, podróży i włóczęgi. W młodych Polakach późnego PRL-u, pozbawionych ze względów ekonomicznych i politycznych możliwości podróżowania, wędrowka była synonimem wolności.

Twoje cele

- Wyjaśnisz, na czym polega autobiografizm twórczości Edwarda Stachury.
- Zinterpretujesz wymowę egzystencjalną utworów *Piosenka dla Potęgowej*, *Piosenka nad piosenkami*, *Dookoła mgła*.
- Ocenisz interpretacje tekstów Edwarda Stachury w wykonaniu artystów muzyków.

Przeczytaj

Edward Stachura (1937–1979) to poeta, pieśniarz i tłumacz. Autor zbiorów poetyckich: *Dużo ognia* (1963), *Po ogrodzie niech hula szarańcza* (1968), *Piosenki* (1974, 1975), zbioru esejów *Wszystko jest poezja* (1975), poematu *Missa pagana* (1978) oraz powieści *Cała jaskrawość* (1969) i *Siekierzada, czyli zima leśnych ludzi* (1971).

” Mirosław Pęczak

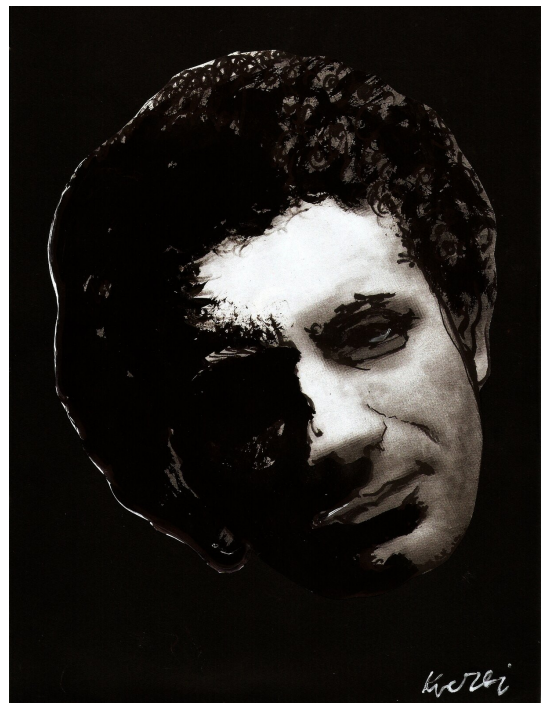
Kto dziś pamięta Edwarda Stachurę?

[P]owieści [Stachury] są wyrazistym dopełnieniem motywu osobistej wolności, która może się wyrażać zarówno w nieustannym podróżowaniu, jak i w podejmowaniu sezonowej pracy fizycznej. Najważniejsze, by „żyć w natchnieniu” [...].

Źródło: Mirosław Pęczak, *Kto dziś pamięta Edwarda Stachurę?*, „Polityka” 24.07.2019.

„Stachura żył krótko, ale szybko i ostro. Nagromadził faktów niezłą kolekcję. Ale nie z powodu biograficznych tajemnic irytowało go sporządzanie życiorysu” – pisze Marian Buchowski w książce poświęconej pisarzowi. Twórczość autora *Siekierzady*, obciążona dużym ładunkiem [autobiografizmu](#), była zapisem poetyckich wrażeń z doznawania codzienności, zmysłowego doświadczenia świata. Sam Stachura, poproszony przez wydawcę o stworzenie krótkiego życiorysu do wznowienia powieści *Cała jaskrawość*, odpowiedział:

Edward Stachura

Zbigniew Kresowaty, *Portret Edwarda Stachury*

Źródło: Wikimedia Commons, licencja: CC BY 3.0.

” Zawsze odczuwałem jakąś niechęć (podobnie jak bohaterowie tej książki i mniemam, że nie jesteśmy w tym odczuciu odosobnieni) do spisywania życiorysu w formie najczęściej stosowanej i wymaganej, to jest personalno-ewidencyjnej.

Ta niechęć, myślę, bierze się z dostrzegania niedelikatności tego zabiegu. Niedelikatności skrótu wobec nieskrótowych, pełnych dni i nocy, tygodni, miesięcy i lat. Niedelikatności suchego wobec płynnego: suchego koryta lakonicznych wytartych zwrotów wobec rwących potoków światła, cienia, wody, wiatru i żywej w żyłach krwi.

Gdybym miał spisać własny życiorys w formie dla mnie najmniej zniechęcającej, to podobałoby mi się napisać, najkrócej i najdłużej, jedno zdanie: urodziłem się w Delfinacie w sierpniu 1937 roku i tak dalej.

Źródło: Edward Stachura. Cytat za: Marian Buchowski, *Buty Ikarą. Biografia Edwarda Stachury*, Warszawa, s. 27.

Samotnik i wieczny wędrowiec

Stachura kreował się na [poetę wyklętego](#), odrzuconego przez społeczeństwo, choć sam się wobec tego społeczeństwa dystansował. Tworzył własną legendę poety-włóczęgi, układał muzykę do swych piosenek i śpiewał je przygodnie, akompaniując sobie na gitarze klasycznej. W jego twórczości istotne znaczenie odgrywa [topos homo viator](#). Świadczą o tym nie tylko poezje, ale także autobiograficzne powieści i opowiadania, w których motyw wędrówki stanowi oś tematyczną i kompozycyjną. W pisanym przed śmiercią dzienniku, któremu nadano tytuł *Pogodzić się ze światem*, pisał:

” Edward Stachura

Pogodzić się ze światem

Tak się miotałem po świecie. *Wszystko jest poezja* jest tego wstrząsającym dokumentem. Wszystkie inne moje książki także samo.

Może dlatego że jestem wygnaniec. Ni Francuz, ni Polak, ni Meksykanin. Nie czułem ziemi pod stopami, ziemi, jak to mówią, własnej, rodzinnej, ojczystej. Nigdy na to nie zwracałem uwagi, ale coś w tym chyba jest.

Źródło: Edward Stachura, *Pogodzić się ze światem*. Cytat za: Marian Buchowski, *Buty Ikara. Biografia Edwarda Stachury*, Warszawa, s. 27.

Filozofią życiową Stachury była wieczna wędrówka i poszukiwanie wolności

Źródło: domena publiczna.

„[Gzygzakowaty życia sznur](#)” i jego splot z poezją Stachury, upodobanie wolności, poczucie bycia u siebie wszędzie i nigdzie stały się źródłem fascynacji wielu młodych ludzi, czytelników jego wierszy. Mirosław Pęczak pisze o tym zjawisku tak:

” Mirosław Pęczak

Kto dziś pamięta Edwarda Stachurę?

Przemieszczający się po Polsce z nieodłącznym chlebaczkiem Sted – jak nazywali go przyjaciele i znajomi – nie był hipisem, ale u progu lat 70., kiedy

zachodnia kontrkultura coraz bardziej fascynowała młodych Polaków, stał się bohaterem ich wyobraźni. To, co dawniej krytykowali recenzenci wspomnianych opowiadań – naiwny „franciszkanizm”, upodobanie do włóczędzy bez celu – stało się w odbiorze czytelnicy dodatkową przewagą i Stachura zaczął funkcjonować trochę jak odpowiednik Jacka Kerouaca, autora „bitnikowskiej biblii”, czyli powieści „W drodze”. Cała zaś jego twórczość – proza, wiersze i piosenki – została jakby na zamówienie owej hipisującej publiczności nazwana przez Henryka Berezę „życiopisaniem”.

Źródło: Mirosław Pęczak, *Kto dziś pamięta Edwarda Stachurę?*, „Polityka” 24.07.2019.

Remedios Varo, *Włóczęga*, XX w.
Źródło: tylko do użytku edukacyjnego.

Wędrownia jako ucieczka

Edward Stachura reprezentował [eskapistyczny](#) nurt literatury okresu PRL-u. Choć jego utwory są nasycone realiami codzienności, to nie interesował się życiem publicznym, aktualną sytuacją społeczną ani polityczną Polski. W prowincjonalnym życiu, a także we własnej wędrownicy doszukiwał się jednak ideałów piękna, prostoty i szczęścia.

” Marian Buchowski

Buty Ikara. Biografia Edwarda Stachury

Narrator i bohaterowie Stachury żyją sobie w jakimś dziwnym kraju, który wcale nie przypomina PRL-u... A powinien przypominać. Nie wiadomo, dlaczego powinien, przecież to nie były reportaże, ale podobno powinien.

Edward Stachura z zupełnie innym zamiarem sięgnął po pisanie. I ten zamiar realizował po swe ostatnie linijki. Pierwszy zapis w dzienniku, poczyniony przez niespełna dwudziestoletniego Stachurę, określa ów zamiar jednoznacznie: „Kupiłem dzisiaj ten zeszyt. Będę w nim pisać (...). Ale przede wszystkim będę pisać to, co się będzie teraz ze mną działo. I to, jak już mówiłem, co się będzie w mojej głowie działo.

Źródło: Marian Buchowski, *Buty Ikar. Biografia Edwarda Stachury*, Warszawa 2014, s. 7.

Nicholas Roerich, *Wędrowiec ze Wspaniałego Miasta*, 1933

Źródło: domena publiczna.

Wśród gatunków poetyckich wykorzystywanych przez Stachurę ważne miejsce zajmuje piosenka, czyli utwór o prostej budowie, rymowany, zawierający refren i oparty na [paralelizmach składniowych](#). Niektóre piosenki, stylizowane na twórczość ludową, zawierają także [dialektyzmy](#). Stachura niekiedy śpiewał swoje utwory, akompaniując sobie na gitarze. W swoim repertuarze ma je także wielu polskich artystów, przede wszystkim grupa Stare Dobre Małżeństwo.

Słownik

dialektyzm

(gr. *diálektos* – rozmowa) – sposób wymowy, wyraz, forma gramatyczna lub składniowa charakterystyczne dla danego dialektu lub gwary (np. mliko – mleko, włągnąć się – wrodzić się, dwa żony – dwie żony)

egzystencjalizm

(fr. *existentialisme*) – doktryna filozoficzna, według której istnienie ludzkie nie jest z góry wyznaczone, człowiek je sam tworzy, jest ono przypadkowe, kruche, wypełnione troską i trwogą, ciężące do śmierci, otoczone nicością, bez oparcia poza sobą

eskapizm

(ang. *escape* – wymknąć się, unikać czegoś) – ucieczka od problemów związanych z życiem społecznym, codziennością i rzeczywistością; może przejawiać się zarówno jako fizyczna ucieczka od świata (do odległego miejsca), jak i psychologiczna – gdy człowiek ucieka w świat marzeń

paralelizm

(gr. *parallēlismós* – zestawienie, porównanie; *parállēlos* – równoległy) – składniowy środek stylistyczny polegający na podobieństwie składniowym kilku analogicznych segmentów utworu literackiego

poeci wyklęci

(fr. *poète maudit*) – poeci świadomie pozostający poza głównym nurtem twórczości literackiej, outsiderzy, nadwrażliwcy, czasem skandaliści; patronuje im francuski poeta Artur Rimbaud, autor *Kwiatów zła*, opisany przez Paula Verlaine'a w książce *Poeci wyklęci (1884)* jako modelowy przykład twórcy niedocenianego przez współczesnych, kontestatora

topos *homo viator*

(łac.) topos człowieka-wędrowca, dla którego podróż staje się celem samym w sobie i nadaje życiu sens; stając się źródłem nowych doświadczeń, pozwala

człowiekowi na ciągły rozwój; prototypem literackim toposu *homo viator* jest
Odyseusz

Linia chronologiczna

Polecenie 1

Zapoznaj się z linią chronologiczną dotyczącą biografii Edwarda Stachury. Odnieś się do stwierdzenia, że jego twórczość to „życiopisanie”. Sformułuj dwa argumenty za lub przeciw tej tezie.

Polecenie 2

Zinterpretuj znaczenie określenia „Nowożytna Itaka”, którym Stachura nazywa Kujawy Białe.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Tekst do ćwiczeń 2-5

Edward Stachura, *Piosenka dla Potęgowej*

Gdzie nas powiedzie skrajem dróg
Gzygzakowaty życia sznur...

Do wsi Zagubin, na Kujawy Białe,
Gdzie ziemia licha, piachy niebywałe,
Kozy, dziewanna, sosny i rozstaje
I Potęgowa samotna jak palec.

U Potęgowej zatem zagościli;
Kwaterę tam czasowo ustalili;
W polu robili, z boru drwa nosili;
Jak stara matka i dwóch synów żyli.

Białe słoneczko grzało nas z ukosa,
Bo jesień późna była – rano rosa;
Mgła zaś wieczorem: zjawa białowłosa
Przyszłego losu mąciła nam postać.

Jak stara matka i dwóch synów żyli;
My z Potęgową tak się polubili!
Wisiał na ścianie we pstre wzory kilim
I nikt nie zgadnie, czemu w dal ruszyli.

Gdzie nas powiedzie skrajem dróg
Gzygzakowaty życia sznur...

Tam nas powiedzie, gdy nadejdzie czas,
Gdzie Potęgowa teraz jest – to raj!
Tam urządzimy wtedy wielki bal.
Hej, Potęgowa! Hej, Witek i ja!

I inni, co pomarli i co zginą z nami;
Bracia, kamraci, kumple i kompani,
Spotka tam w raju nas się kupa luda!
Hej, od tupania zadudni niebieska tancbuda!

Ćwiczenie 2

Z *Piosenki dla Potęgowej* wypisz dialektyzmy w formach osobowych czasowników i zamień je na formy ogólne. Wyjaśnij, jaką funkcję pełnią w wierszu dialektyzmy.

Ćwiczenie 3

Wymień elementy egzystencjalnego doświadczenia w *Piosence dla Potęgowej* i podaj ich przejawy w wierszu.

Ćwiczenie 4

Ćwiczenie 5

Wyszukaj w internecie interpretację *Piosenki dla Potęgowej* w wykonaniu Tadeusza Woźniaka. Oceń to wykonanie pod kątem artystycznym.

Tekst do ćwiczeń 6–8

Edward Stachura, *Piosenka nad piosenkami*

Jak to powiedzieć
jak to powiedzieć
dumnie i biednie
szedłem przed siebie

dumnie i biednie
w piekle i niebie
szedłem przed siebie

jak puch jak puch
to wzwyż to w dół
to w górę znów
a z góry w dół
a z dołu w dół
i znów do gór
do chmur do chmur
i raptem w grób
i z grobu w grób
jak nie ten duch

jak to powiedzieć
jak to powiedzieć
dumnie i biednie
szedłem przed siebie

dumnie i biednie
w piekle i w niebie
szedłem przed siebie

nie śniłem że
coś zmieni się
że stanie się
ta istna rzecz
i stało się
olśniło mnie
i zmiotło mnie
i nie ma mnie
cudowna rzecz
najwyższa pieśń

jak to powiedzieć
jak to powiedzieć
dumnie i biednie
szedłem przed siebie

dumnie i biednie
w piekle i w niebie
szedłem przed siebie

ech zjawo ty
realna ty
po wszystkie dni
faktyczna ty
po wszystkie dni
prawdziwa ty
o żywe ty
o piękne ty
o wieczne ty
ta oto ty

Ćwiczenie 6

Wypisz z tekstu *Piosenki nad piosenkami* przykłady zastosowania paralelizmu składniowego. Wyjaśnij, jaką funkcję pełni ten zabieg.

Ćwiczenie 7

Zinterpretuj tytuł *Piosenka nad piosenkami*. Wskaż, do jakiego innego ważnego tytułu się odwołuje.

Ćwiczenie 8

Wyszukaj w internecie interpretację *Piosenki dla Potęgowej* w wykonaniu grupy Stare Dobre Małżeństwo. Oceń to wykonanie.

Tekst do ćwiczeń 9–11

Edward Stachura, *Dookoła mgła*

Jak długo pisana mi jeszcze włóczęga?
Ech, gwiazdo – ogniku ty błędny mych dni.
Spraw, by skończyła się wreszcie ta męka.
I zapędź, do czułych zakulaj mnie drzwi!

Lecz gdzie jest ten dom, jak tam idzie się doń?
Gdzie jest ta stacja, gdzie progi te są?
Tam most jest na rzece, za rzeką jest sad;
Tam próżnia się kończy, zaczyna się świat.

Lecz gdzie rzeka ta, gdzie rzucony jest most?
Gdzie sad ten jest biały, jabłonki gdzie są?
Na drzewach owoce i strąca je wiatr,
Do kosza je zbiera ta ręka jak kwiat.

Te strony gdzieś są, gdzieś daleko za mgłą,
Więc idę i dalej przedzieram się wciąż.
Zbierają się ptaki, ruszają na szlak,
Już lecą, wprost lecą, nie błędzą jak ja.

Jak długa pisana mi jeszcze włóczęga?
Ech, gwiazdo – ogniku ty błędny mych dni.
Spraw, by skończyła się wreszcie ta męka,
I zapędź, do czułych zakulaj mnie drzwi!

Ćwiczenie 9

Celem wędrówki podmiotu lirycznego wiersza *Dookoła mgła* jest szczęśliwe miejsce. Jakie elementy składają się na ten idealny świat? Uzupelnij mapę myśli.

Ćwiczenie 10

Wyszukaj w wierszu *Dookoła mgła* metafory związane z wędrawaniem. Wyjaśnij ich znaczenie w kontekście wymowy całego utworu.

Ćwiczenie 11

Wyszukaj w internecie piosenkę *Dookoła mgła* w wykonaniu grupy Stare Dobre Małżeństwo. Oceń tę interpretację.

Ćwiczenie 12

W odniesieniu do poznanych tekstów poetyckich Edwarda Stachury omów symboliczne znaczenie drogi i wędrówki.

Dla nauczyciela

Autor: Katarzyna Lewandowska

Przedmiot: Język polski

Temat: Edward Stachura – wieczny wędrowiec, buntownik i kontestator

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

1) rozumie podstawy periodyzacji literatury, sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji, literatura lat 1945–1989 krajowa i emigracyjna, literatura po 1989 r.;

3) rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielankę, balladę, dramat romantyczny, powieść poetycką, a także odmiany powieści i dramatu, wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe;

4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;

5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;

9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi; poddaje ją refleksji;

10) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;

11) rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;

14) przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;

15) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny,

biblijny, egzystencjalny;

16) rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne i narodowe; określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;

6) odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki;

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

1) formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;

4) wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę;

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;

2) buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki;

4) zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;

6) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, referat, szkic interpretacyjny, szkic krytyczny, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;

IV. Samokształcenie.

1. rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska;

2. porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej;
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji.

Cele operacyjne. Uczeń:

- wyjaśnia, na czym polega autobiografizm twórczości Edwarda Stachury,

- interpretuje wymowę egzystencjalną utworów *Piosenka dla Potęgowej*, *Piosenka nad piosenkami*, *Dookoła mgła*,
- ocenia interpretacje piosenek z tekstami Edwarda Stachury dokonane przez różnych artystów.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- dyskusja;
- z użyciem e-podręcznika;
- praca z tekstem.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się z medium w sekcji „Linia chronologiczna”.

Faza wprowadzająca:

1. Krótka rozmowa wprowadzająca w temat lekcji: nauczyciel prosi, by uczniowie przypomnieli sobie poetów lub pisarzy, na których twórczość istotny wpływ ma biografia. Następnie rozpoczyna dyskusję na temat kreacji artystycznej i jej związków z biografią twórcy. Uczniowie wymieniają się swoimi poglądami na ten temat. Prowadzący informuje ich, że podczas lekcji będą analizować twórczość Edwarda Stachury, „wiecznego wędrowca i buntownika”, przez pryzmat jego biografii.
2. Podanie celu i tematu zajęć.

Faza realizacyjna:

1. Uczniowie, po zapoznaniu się w domu z linią chronologiczną, podczas lekcji wykonują polecenie 1 i 2 z tej sekcji.
2. Później dzielą się na trzy grupy. Każda z nich wykonuje zestaw ćwiczeń związany z innym wierszem Stachury. Uwaga: Grupy powinny pracować ze słuchawkami, ponieważ jednym z zadań będzie wysłuchanie interpretacji piosenki. Grupa 1 zajmuje się ćw. 2–5, grupa 2 – ćw. 6–8, grupa 3 – ćw. 9–11. Po upływie ustalonego czasu zespoły przedstawiają swoje odpowiedzi, a prowadzący weryfikuje ich poprawność i ocenia pracę uczniów. Później wszyscy uczestnicy zajęć mogą wymienić się opiniami na temat interpretacji piosenek Edwarda Stachury i wspólnie ich wysłuchać.

Faza podsumowująca:

1. W ramach podsumowania pracy na lekcji uczniowie wspólnie wykonują polecenie: W odniesieniu do poznanych tekstów poetyckich Edwarda Stachury omów symboliczne znaczenie drogi i wędrówki.

Praca domowa:

1. Przygotuj prezentację multimedialną, w której podsumujesz zdobyte podczas lekcji wiadomości.

Materiały pomocnicze:

- Edward Stachura, *Wiersze, poematy, piosenki, przekłady*, Warszawa 1987.
- Marian Buchowski, *Buty Ikar. Biografia Edwarda Stachury*, Warszawa 2014.

Wskazówki metodyczne

- Uczniowie mogą wykorzystać multimedialne „Linia chronologiczna” do przygotowania się do lekcji powtórkowej.